

Teesiė

2020-2021/ 1(84)

*Atiduoti save kaip
kvapią auką Dievui*

Mieli skaitytojai ir bičiuliai,

tęsdami ilgametę Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos tradiciją, norime jums pristatyti 84-ąjį mūsų seminarijos leidžiamo „Teesie“ numerį. Šiais 2020–2021 mokslo metais visa seminarijos bendruomenė kviečiama apmąstyti Laiško efeziečiams ištrauką: „atiduoti save kaip kvapią auką Dievui“ (plg. 5, 2). Kartu su „Teesie“ redakcijos bendradarbiais nusprendėme, atsiliepdami į šį paraginimą, paprašyti skirtingų žmonių pasidalinti savo patirtimi apie pasiaukojimo ir aukos prasmę kasdienybėje.

Šiais laikais, kuomet pasaulyje vyrauja įsitikinimas, kad žmogus turi jaustis tik gerai, mažai kas tekalba apie išbandymus, kryžių bei auką, o pasiaukojimo aspektas yra tarsi praradęs savo prasmę. Tačiau tik kryžiuje įmanomas kiekvieno žmogaus savęs išsipildymas. Tik nuolankiai priimdami kryžių ir aukodamiesi dėl kitų, mes galime atrasti savo gyvenime džiaugsmą, išsipildymą, o galiausiai ir paties gyvenimo prasmę – dovanoti save kitiems. Gryniausias to įrodymas yra vienatinio Dievo Sūnaus auka ant kryžiaus.

Tegul šis leidinys kiekvienam skaitančiajam tampa padrąsinimu išbandymų akimirkose. Šiomis dienomis, kuomet pasaulis išgyvena pandemijos keliamą nežinomybės ir nesaugumo jausmą kelkim savo žvilgsnius link Kristaus, kuris niekada, net ir tamsiausiose akimirkose, nepalieka savųjų.

„Teesie“ redaktorius

Turinys

TEESIE REDAKCIJOS ŽODIS

KARDINOLAS SIGITAS TAMKEVIČIUS SJ

GANYTOJO ŽODIS

ARKIVYSKUPAS TADEUSZ KONDRUSIEWICZ

**AUTENTIŠKAS TARNAVIMAS
REIKALAUJA PASIAUKOJIMO**

KUNIGAS KĘSTUTIS PALIKŠA

**AR PAAUKOTI SAVE KAIP „KVAPIĄ AUKĄ DIEVUI“
REIKALINGAS KUNIGAS?**

ŠV. JONO KONTEMPLIATYVIOJO VIENUOLYNO SESERYS

ATIDUOTI SAVE KAIP KVAPNIĄ AUKĄ DIEVUI

SESUO MICHAELA RAK ZJSM

ONKOLOGINIŲ LIGONIŲ AUKA KASDIENYBĖJE

ALGIS PETRONIS

**PAŠAUKTI DEGTI IR TURĖTI ALIEJAUS.
APIE KUNIGUS IR PERDEGIMO SINDROMĄ**

IRENA EGLĖ LAUMENSKAITĖ

APIE KVAPNIĄ KŪNO AUKĄ DIEVUI

KLIERIKAS LINAS BRAUKYLA

FULTON J. SHEEN: BŪTI KUNIGU – BŪTI AUKA

IRENA PETRAITIENĖ

**KARDINOLAS VINCENTAS SLADKEVIČIUS:
„PADARYK MANE GERUMO ŽENKLU“**

+ *Sigitas Tamkevičius*

Kardinolas, Kauno arkivyskupas emeritas

Pasiuokojimo kelias

Turbūt nesurasime nė vieno seminaristo, kuris nebūtų daugiau ar mažiau mąstęs apie pasiau-kojimo prasmę bei vertę. Tiek dvasiškių, tiek ir tikinčiųjų pasauliečių gyvenimas yra tiek vertas, kiek jame ryškus aukos momentas. Pasiuokojimas gali skambėti labai romantiškai, tačiau tikrovėje jis yra kryžius. Kartais net nelengvas, - apie tai ir noriu pasidalinti keliomis įžvalgomis.

Jei žmogaus gyvenime nėra tikėjimo, tuomet visai natūralu, kad jis nuo kryžiaus bėga. Nelaisvės metais sutikau labai daug žmonių, kurie kryžių keikė, nes savo kančios nesuprato. Permės kalėjime kalėjau su žmogžudžiu, kuris ant savo nugaros buvo išsitatuiravęs kryžių, ant kurio prikaltas kalinys šaukia: „Laisvės!“

Sovietiniais metais Lietuvoje buvo daug žmonių, kurie nuo kryžiaus bėgo. Buvo ir kunigų, kurie bėgo nuo savo kryžiaus: bijojo nemalonumų, persekiojimų. Prisimenu, vienas vyskupijos valdytojas man kalbėjo: „Su kakta sienos nepramuši!“, atseit, prisitaikyk ir dirbk, kaip visi.

Dėkoju Dievo Apvaizdai, kad pačiais pirmaisiais kunigystės metais sutikau žmonių, su meile ir didele kantrybe neusių savo kryžių. Mačiau jų gilų tikėjimą, ir šitie žmonės buvo man gyvas įrodymas, kad kryžius žmogaus nesugniuždo, jei jis priimamas ir nešamas drauge su Kristumi.

Pirmasis nelengvas kryžius, kurį mes visi nešame - tai darbo bei pareigos kryžius. Daug kas man yra kalbėjęs, kad nelaisvės metai ir Sibiro tremtis, tikriausiai, buvo sunkiausias mano kryžius. Tai netiesa. Prieš lagerį buvo ne lengvesnių kryžių. Kai reikėjo dalyvauti pogrindžio spaudos leidime, kasdien rizikuoti laisve, prisimenu, būdavo momentų, kai pamąstydavau, kad galbūt lengviau būtų už grotų.

Jėzus per visą savo žemiškąjį gyvenimą ėjo į Golgotą. Apaštalai draudė, kad Jėzus neitų į Jeru-zaletę, nes ten grėsė mirtis, bet jis vis tiek ėjo, net subarė Petrą, bandžiusį jį atkalbėti nuo kryžiaus kelio. Kryžius buvo Kristaus žemiškos tarnystės viršūnė.

Mes, Jėzaus mokiniai ir sekėjai, esame kviečiami savo gyvenime papildyti, apaštalo Povilo žo-džiais tariant, „ko dar trūksta Kristaus vargams dėl jo Kūno, kuris yra Bažnyčia“ (Kol 1,24). Prie Jėzaus Kristaus kryžiaus būtina turi būti pridėtas ir mūsų kryžius.

Šiandienėje Bažnyčioje yra nusilpęs aukos suvokimas. Trūksta aukos dvasios tiek kunigų, tiek tikinčiųjų pasauliečių gyvenime. Kai ateina noras lengvai ir patogiai gyventi, tuomet mumyse įsi-viešpatauja pasaulio dvasia.

Kai kalėjau Uralo ir Mordovijos lageriuose, mano draugai kartais pasakydavo: „Laimingas tu, nes turi tikėjimą“. Jie, gerai nepažindami Dievo, suprato, kad kunigas tiki Dievą ir gali jį atsirem-ti. Kai mane nuteisė, „Tiesoje“ buvo atspausdintas straipsnis: „Vienoje rankoje rožančius, kitoje rankoje vėždas“. Prižiūrėtojai matė, kad kalėjimo kameroje kalbėjau rožinį. Tikrai daug jėgos teik-davo malda, ypač kalėjimo kameroje slapta aukojamos Mišios.

Galime save vadinti laimingais, jei suvokiame, kad Kristaus kryžius ir mūsų kryžius visada turi būti drauge. Ir atvirksčiai. Sibire žmonės keikė Gorbačiovą už tai, kad nėra degtinės. Nekeikė, kad parduotuvėje nebuvo galima nusipirkti net pieno, bet keikė, kad nėra alkoholio. Anuomet, gelbėdamas žlungančią sovietinę sistemą, Gorbačiovas buvo įvedęs „sausą“ įstatymą. Deja, tokia tikrovė: kai žmogui nešviečia Kristaus kryžius, tuomet jam pradeda šviesti netikros žvaigždės.

Jeigu man šiandien reikėtų atsakyti į klausimą, kas mano gyvenime buvo reikšmingiausia, pa-minėčiau kelis momentus. Tai buvo metai, kai vietoje kunigo pareigų teko dirbti melioracijoje, ir kai kalėjau lageryje. Už tuos metus dėkoju Dievui, nes tai buvo malonės metai.

Nebijokite, jeigu ir jūsų gyvenime kada nors iškils koks nors kryžius. Jis neatskiriamas nuo autentiškos kunigo tarnystės. Tik tuomet neužmirškite melsti Viešpatį, kad tą kryžių priimtumėte kaip dovaną, ateinančią iš mylinčio Tėvo rankų.

„Autentiškas tarnavimas reikalauja pasiaukojimo“

Arkiyvyskupas T. Kondrusiewicz

Šv. Apaštalas Paulius sako, kad kunigas iš žmonių paimtas ir žmonėms pastatytas Dievo reikaluose. Tai reiškia, kad esame pašaukti ne ieškoti savo garbės, bet Dievo, ir vesti žmones išganymo keliu.

Tai nėra lengva, ypač mūsų sekuliarizmo bei moralinio reliatyvizmo apspręstais laikais, nes autentiškas tarnavimas reikalauja pasiaukojimo. Popiežius emeritas Benediktas XVI savo pirmoje enciklikoje „Deus caritas est“ moko, kad tikroji meilė – tai pasiaukojanti meilė. Jis sako, kad tokios meilės tobuliausias pasireiškimas yra Jėzaus kančia ant kryžiaus. Į tokią Viešpaties meilę mes turime atsakyti panašiai.

Jėzus apie save pasakė, kad atėjo į šitą pasaulį ne tam, kad Jam tarnautų, bet tarnauti kitiems. Tai yra pavyzdys kiekvienam krikščioniui, juo labiau kunigui bei vyskupui.

Savo kunigystę 1981 m. pradėjau Aušros Vartų bažnyčioje. Tai buvo tikra kunigo tarnystės mokykla. Šitoje garsioje šventovėje ir Šv. Te-

resės parapijoje reikėjo patarnauti įvairių tautų bei kalbų žmonėms. Labai daug atvykdavo žmonių iš Baltarusijos, kadangi ten labai mažai buvo katalikų kunigų bei bažnyčių, taip pat atvažiuodavo žmonių iš Rusijos ir Ukrainos. Neretai ateidavo ir stačiatikių. Visa tai sudarė puikias galimybes tarnauti visiems neišskiriant nei vieno, nes visi yra Dievo kūriniai ir visi pašaukti amžinai laimei.

1988 m. Baltarusijos valdžia pagaliau sutiko, kad aš galėčiau tarnauti savo tėviškėje, Gardine. Buvau paskirtas Angeliškos Dievo Motinos (Pranciškonų) bei Šv. Pranciškaus Ksavero parapijų klebonu. Patarnauti su vienu vikaru 70 tūkstančių tikinčiųjų nebuvo lengva. Be to, amžini remontai. Visa tai reikalavo aukos bei pasišventinimo, juo labiau, kad ateistinė valdžia labai trukdė vykdyti kunigo pareigas. Bet kuomet mačiau, kaip žmonės, o ypač jaunimas, troško pažinti Dievą, širdis buvo kupina džiaugsmo.

1989 m. Šventasis Tėvas Jonas Paulius II paskyrė mane pirmuoju (praėjus 50 metų) vyskupu Baltarusijoje. Be praktikos bei vyresnio amžiaus vyskupų, su kuriais galima pasitarti, buvo sunku. Bet Dievas laimino. Bažnyčia po ilgalaikių persekiojimų pradėjo atgimti.

1991 m. atėjo naujasis paskyrimas – į Maskvą, kur tarnavau iki 2007 m. Tai buvo misijinis darbas dvasinėje dykumoje, kuri liko po 70 metų kovojančio ateizmo Rusijoje. Praktiškai nebuvo nei kunigų, nei bažnyčių. Viską reikėjo pradėti nuo nulio. Savo tarnavimą paskyriau Fatimos Dievo Motinai, kuri 1917-ais, bolševikų revoliucijos laikotarpiu, išpranašavo Rusijos atsivertimą. Ir vėl Dievas laimino. Palaipsniui Bažnyčia atsistojo „ant kojų“ ir šiandien, nepaisant to, kad katalikų Bažnyčia yra mažuma, ji yra integrali Rusijos religinio gyvenimo dalis.

Tačiau reikia pasakyti, kad santykiai su Rusijos valdžia, nors ir nebuvo prasti, bet nepaisant to, galima buvo derėtis su ja. Valdžia gana lengvai registravo naujas parapijas, kunigų seminariją, Caritą, radiją bei be problemų išduo-

davo leidimą kunigams ir pašvęstojo gyvenimo asmenims iš užsienio dirbti Rusijos Federacijoje. Rusijoje nėra tokios įstaigos kaip įgaliotinis religijos reikalams, o visus teisinius klausimus sprendžia Teisingumo bei Vidaus reikalų ministerijos, taip pat ir vietos valdžia.

Tuo pat metu santykiai su Rusų Stačiatikių Bažnyčia buvo labai sudėtingi. Katalikų veikla buvo vertinama kaip prozelitizmas, t.y. stačiatikių pertraukimas į katalikus. Iš tikrųjų to niekuomet mes nedarėm. Bet jeigu stačiatikis pats nori pereiti į katalikybę, tai negalime jam atsakyti. Nepaisant to, dialogas vystėsi, o tai reikalavo aukos, nuolankumo bei didelės kantrybės.

2007 m. buvau paskirtas Minsko-Mogiliovo arkivyskupu ir sugrįžau į Tėvynę. Po 16 metų radau visai kitą Bažnyčią Baltarusijoje su savo struktūromis bei gerai organizuota pastoracine ir karitatyvine veikla. Pradėjome ją tobulinti įveikdami laiko iššūkius bei vystyti medijas. Ypatingą dėmesį skiriam šeimoms ir jaunimo pastoracijai bei pasauliečių formacijai.

Baltarusijos vyskupai su popiežiumi Benediktu XVI vizito ad limina metu Vatikane

Santykiai su valdžia pusėtini – nei blogi, nei geri. Atgavom visas anksčiau konfiskuotas bažnyčias, tačiau nekalbama apie kito bažnytinio turto sugražinimą. Didelių pastangų dėka gaunam leidimus naujų bažnyčių statyboms. Iki šiol trūksta kunigų bei pašvęstojo gyvenimo asmenų, o valdžia savo ruožtu sudaro daug kliūčių jų atvažiavimui bei veiklai. Iki šiol nėra pasirašytas susitarimas tarp Baltarusijos ir Apaštalo Sosto, o ir perspektyvos jo pasirašymui labai miglotos. Todėl nuolat reikia kovoti už Bažnyčios bei tikinčiųjų teises. Baltarusijoje vis dar egzistuoja Religijos reikalų įgaliotinio tarnyba – kas yra sovietinės valdžios ateistinis paveldas, kuris labai kenkia Bažnyčiai ir trukdo jos veiklai. Todėl tokia situacija reikalauja vyskupų ir kunigų didelių pastangų bei atkaklumo siekiant užsibrėžtų tikslų.

Dabar esu sudėtingoje situacijoje. Rugsėjo 31 d. nebuvo įleistas į Baltarusiją, kada grįžinėčiau iš Lenkijos. Jau tris mėnesius esu toli nuo savo tikinčiųjų. Visa tai priimu kaip kryžių, kurių Viešpats uždėjo ant mano pečių, ir kaip naują išbandymą mano kunigiškame bei vyskupiškame gyvenime. Visus šio laikotarpio sunkumus aukoju už Bažnyčią Baltarusijoje. Gyvenu viltimi, kad greitai grįšiu pas savo ganomuosius.

Jūs, brangūs Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos auklėtiniai, sveikinu su artėjančiomis Kalėdomis. Tegul kunigiška formacija jūsų Alma Mater sienose paruoš jus būti kunigais pagal Jėzaus Širdį, kad jūsų širdis, kurią jūs ruošiate pasiaukojimui žmonėms, taptų Betliejumi, kur savo malone gimsta Išganytojas.

+ Tadeusz Kondrusiewicz

Minsko-Mogiliovo arkivyskupas metropolitas

Su tikinčiaisiais Maskvos arkikatedroje

PASIAUKOJIMO MALDA ŠVČ. MERGELEI MARIJAI

Marija, štai Tavo vaikai, susibūrę aplink Tave, ieško Tavo motiniškos globos ir su pasitikėjimu meldžia užtarnimo. O Motina, melski už mus, užtarki mus, kad Dievo malonės nepraeitų veltui, bet ugdytų šventumą, į kurią visi esame pašaukti.

Norime patikėti Tau savo ateitį ir prašome lydėti mus gyvenimo kelyje. Jis toks nuostabus, bet kartu ir pilnas prieštaravimų. Galingos priemonės žmonių rankose gali šį pasaulį paversti gražiausiu sodu arba griuvėsiais. Šiandien žmogus pajėgia įsiterpti į pačias gyvybės gelmes: siekia gėrio arba pasiduoda puikybei, kuri skatina mokslą negerbti žmogiškosios būtybės. Kaip niekad anksčiau žmonija stovi kryžkelėje. Dabar ir vėl, o šventoji Mergele, mūsų išganymas yra vien tik Jėzuje, Tavo Sūnuje.

Kaip apaštalas Jonas trokštame pakviesti Tave, o Motina, į savo namus ir išmokti iš Tavęs vis labiau panašėti į Tavo Sūnų. „Moterie, štai Tavo vaikai!“ Mes dabar stovime prieš Tave, kad Tavo motiniškai globai patikėtume save pačius, Bažnyčią ir visą pasaulį. Melski už mus savo mylimąjį Sūnų, kad jis gausiai suteiktų Šventosios Dvasios, Tiesos Dvasios, kuri mums yra gyvybės šaltinis. Tegu Šventoji Dvasia atveria mūsų širdis teisingumui ir meilei, veda žmones ir taustas į tarpusavio supratimą ir taikos troškimą. Tau pavadame visus žmones, pradedant pačiais silpniausiais: dar negimusius kūdikėlius ir tuos, kurie gimsta skurde ir kančioje, jaunuolius, ieškančius gyvenimo prasmės, bedarbius, kenčiančius badą ir ligas. Tau pavadame suirusias šeimas, iš niekur nesulaukiančius pagalbos senus žmones ir visus, kurie yra vieniši ir netekę vilties. O Motina, Tu pažįsti Bažnyčios ir pasaulio kančias bei viltis. Pagelbėk savo vaikams kasdienybės bandymuose ir paremk visų mūsų pastangas, kad tamsa neužgožtų šviesos. Tau, Išganymo Aušrai, pavadame savo kelionę per naująjį tūkstantmetį, kad Tavo lydimi visi žmonės pažintų Kristų, pasaulio šviesą ir vienintelį Išganytoją, kuris su Tėvu ir Šventąja Dvasia gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.

Šia malda popiežius Jonas Paulius II pavadė pasaulį Švč. M. Marijos globai. Roma 2000 10 08 (sutrupinta).

Kun. Kęstutis Palikša

Kun. Kęstutis Palikša

Ar paaukoti save kaip „kvapią auką Dievui“ reikalingas kunigas?

Šių metų seminarijos gyvenimo orientyro, kurį randame paskelbtą ant kalendoriaus viršelio, – „supanašėti su Kristumi – Aukotoju ir Auka“ antroji eilutė tarsi komentuoja, ką tai reiškia, ir kviečia „atiduoti save kaip „kvapią auką Dievui“ (plg. Ef 5, 2). Norint dar geriau suprasti keliamą uždavinį, atsiverčiame *Laišką efeziečiams*, kurio 1 ir 2 eilutėse randame šią mintį išplėstą. Apaštalas čia ragina: 1) būti Dievo sekėjais ir 2) gyventi meile. Vadinausi, Kristus, kuris *pamilo* mus ir *atidavė* už mus save kaip atnašą ir kvapią auką Dievui, yra mums pavyzdys: gyvendami meile, būsime Dievo sekėjai. Kaip jis iš meilės atidavė už mus save, ir mes atiduosime save kaip „atnašą ir kvapią auką Dievui“, jei gyvensime tarpusavio meile.

To lyg ir pakaktų, kad save paaukotum Dievui Kristaus pavyzdžiu. Kam tada reikalinga kunigystė, jei kiekvienas ir taip gali būti Dievo sekėju ir save paaukoti? Panašiai 1970 metais klausė vokiečių vyskupai: ar gali būti kunigai Naujosios Sandoros religijoje? Argi Kristus nenumi-

rė kovodamas prieš įsteigtąją religiją, prieš jos kultą ir jos taisykles? Ar jis nekentėjo už vartų (plg. Žyd 13, 12), kad paskelbtų pasaulį esant šventykla ir pakviestų mus kartu su juo išeiti iš šventyklos sienų saugumo, kad kartu su juo kentėtume pasaulio kančią ir taip pagarbintume Dievą? Pasak B. Honings, pirmųjų krikščionių tikrasis kultas ir buvo tarpusavio meilė, broliškos meilės praktikavimas. Jie nesistengė apeigomis padaryti įtaką Dievui nei aukomis įsigyti Jo palankumą, o tik susibūrus draugėn, Dievo akivaizdoje išgyventi tarpusavio meilę ir tapti Dievo šeima pasaulyje. Jų susitikimai nebuvo ritualai, o tik išpildymas to, ką paveldėjo Jėzui ištarus „tai darykite mano atminimui“ (Lk 22, 19).

Todėl turime iškelti klausimą apie tarnaujančiosios kunigystės esmę ir specifiškumą, kad suprastume, jog kunigai nėra tik bendruomenių susirinkimų vedėjai, reikalingi tvarkai palaikyti ir programai vesti, o būtini tikrajam savęs paaukojimui vienybėje su Kristumi.

Terminas *sacerdos* III a. pradžioje tapo vyskupo tarnystės pavadinimu. Kalbant labai apibendrintai, kai krikščionys suvokė save kaip nepriklausomus nuo šventyklos kunigystės, jie perėmė šį titulą iš nekrikščioniškos aplinkos. Kelis šimtmečius krikščionys, norėdami pabrėžti Kristaus kunigystės vienatumą, vengė termino, kurį savo kulto tarnystei pavadinti naudojo kitos religijos. Tačiau pati tarnystė, kaip dalyvavimas Kristaus kunigystėje, be abejo, visada buvo. Bažnyčios tėvai kunigystės esmę laikė, pavyzdžiui, nuodėmių atleidimą arba Dievo atliktų darbų skelbimą. Ankstyvaisiais Viduramžiais, kai jau buvo susiformavusios krikščioniškos bendruomenės, didėjo liturginė kunigystės reikšmė ir mažiau dėmesio buvo skiriama Žodžio skelbimui. Tridento susirinkimas, atsakydamas į protestantizmo idėjas, pabrėžė, kad kunigystės pagrindas yra galia konsekruoti Eucharistiją ir atleisti nuodėmes. Vatikano II susirinkimas moko, kad kunigai yra „pašventinti skelbti Evangeliją, ganyti tikinčiuosius ir atlikti dieviškojo kulto pareigas kaip tikri Naujojo Testamento kunigai“ (LG 28), o aiškindamas apie kulto pareigų atlikimą patikslina, kad į Dievo šlovinimo ir žmonių pašventinimo darbą „Kristus visuomet įtraukia savo mylimąją Sužadėtinę Bažnyčią. [...] Kiekvienas liturgijos šventimas, kaip kunigo Kristaus ir jo kūno – Bažnyčios – darbas, yra ypatingai šventas“ (SC 7).

Katalikybės įsitikinimas visada buvo toks, kad sakramentai yra Kristaus darbas: kai kas nors krikštija (nebūtinai kunigas), krikštija pats Kristus (plg. SC 7), kai švenčiama Eucharistija, save aukoja Kristus. Tad belieka įsigilinti, kaip liturgija yra Bažnyčios darbas ir kokių būdu ji yra į šį darbą įtraukiama? Kadangi mus domina savęs paaukojimo Dievui tema, tad vaisingiausia gilintis į eucharistinės Aukos slėpinį. Išsyk

krinta į akis, jog Kristus, atlikdamas savo kunigiškąjį darbą, į jį įtraukia ne pavienį tikintįjį, o visą Bažnyčią. Taip liturgija yra Kristaus – Galvos ir jo Kūno – darbas. Ji atliekama ne tik Bažnyčioje, bet ir *Bažnyčios*: Kryžiaus auka, kurią aukoja Bažnyčia, yra vienintelė ir paaukota tik kartą, tačiau kaip Bažnyčios auka ji istoriškai yra kaskart nauja. Kunigas ir pasaulietis šioje aukoje dalyvauja skirtingu būdu (plg. LG 10). Tikintieji yra kviečiami „aukoti Dievui Tėvui dieviškąją atnašą ir drauge su ja savo gyvenimą [...] bei kviečiami ir vedami drauge su Kristumi aukoti save pačius, savo darbus ir visus sukurtuosius daiktus“ (PO 5). Aukoti save ir pasaulį *kartu su Kristaus Auka* reiškia skelbti savo paties ir visos visatos būsimąjį perkeitimą būsimajame pasaulyje. Kartu tai reiškia gerai įsisaugoti šio pasaulio laikinumą ir savo specifinę paskirtį laukiant, kol išsipildys Viešpaties pažadas, dar ir dar kartą imtis to, kam pasiryžome, tapdami „Dievo sekėjais“ (Ef 5, 2).

Suprantama, kad kunigas, būdamas pakrikštytasis ir Bažnyčios narys, taip pat atlieka šį *bendrosios* kunigystės veiksmą. Tačiau Šventimais jis yra tapęs *tarnaujančiosios* kunigystės dalininku. Jis *tarnauja* Bažnyčiai, save pašventęs „dvasiniam Kristaus kūno augimui“ (PO 6). Visokio augimo šaltinis yra Eucharistija, todėl kunigai turi ypatingas pareigas būtent Eucharistijos šventime. Jiems yra pavesta skelbti Dievo žodį, nes šis skelbimas turi pamatinę vertę *tikėjimo* ugdymui, o tikėjimas yra būtinas Eucharistijos ir kitų sakramentų šventimui. Iš čia matyti, kad Dievo žodžio skelbimas ir sakramentai yra be galo artimai susiję.

Kunigai savo tarnaujančiąją funkciją atlieka ne tik Žodžio, bet ir Eucharistijos liturgijoje. Būtent čia pasireiškia jų vaidmuo, kuris yra esmiškai savitas bendrosios kunigystės atžvilgiu. Kunigas Šventimų sakramentu tampa *gyvuoju Kristaus – Kunigo*

ir Galvos – įrankiu *jo Kūno labui*. Per Eucharistiją Kristus kaskart vykdo savo kunigiškąją tarnystę tų, kurie sudaro jo Kūną, labui. Vien tik kunigas, būdamas Kristaus – Galvos tarnu, tampa galinčiu veikti Jo asmeniu jo Kūno atžvilgiu. Tam, kad pakrikštytieji galėtų vykdyti savo bendrosios kunigystės tarnystę, jie turi vykdyti ją *bendrai*. Tad išventintojo kunigo tarnystė yra šią vienybę kurti ir vadovauti susivienijusių tikinčiųjų kunigiškajam darbui. Vienijimas vyksta skelbiant Dievo žodį, kuris vienintelis suvienija tikėjime ir leidžia Kūnui atlikti kunigišką veiksmą. Kunigas, kaip Galvos tarnas, padaro esantį bendruomenėje Kristų, kad jo Kūnas galėtų vienyti

savęs aukojimą su Galvos auka. Kristaus mirties ir prisikėlimo aktualizavimas yra intensyviausias įmanomas Jo Paties buvimas. Esantis Kristus yra Bažnyčios vadovas, štai kodėl kunigas, būdamas jo tarnu, per Eucharistijos šventimą, kurio metu Kristus tampa realiai sakramentiškai esantis savo Bažnyčioje, ne tik vadovauja pamaldų eigai, bet realiai vadovauja viso Kūno kunigiškajam veiksmui, kuriuo kiekvienas tikintysis, vienybėje su visais, aukoja save – savo esybę, darbus, mintis ir visą supantį pasaulį, kartu su Kristumi, „kaip atnašą ir kvapią auką Dievui“ (Ef 5, 2).

Kun. liturg. lic. Kęstutis Palikša

Atiduoti save kaip kvapnią auką Dievui

Ką mums, šv. Jono kontempliatyvioms seserims, reiškia šie žodžiai iš šv. Pauliaus laiško Efeziečiams, kaip mes suprantame savo gyvenimo auką Dievui, Bažnyčiai ir žmonėms? Kuo kontempliatyvus gyvenimas skiriasi nuo kitų? Apie visa tai mes, penkios joaninės - s. Gabrielė, s. Laura Rachelė, s. Ieva Marija, s. Daiva Marija, s. Teresė ir norėtume pasidalinti šiame straipsnyje.

KAIP LELIJA ANT ALTORIAUS

Kontempliatyvus pašaukimas yra tarsi lelija ant altoriaus. Viena sesuo pasakojo, kaip važiuodamos į savo amžinuosius įžadus dvi seserys užsuko į Aušros Vartus. Ten kažkoks žmogus buvo padėjęs leliją ant altoriaus. Gražios puokštės buvo pamerktos, o lelija gulėjo ant altoriaus... Tada ji pagalvojo, kad tai gra-

žus mūsų kontempliatyvaus gyvenimo įvaizdis - kai augalas pamerktas, jis ilgiau džiugina akį, o nuskintas ir padėtas ant altoriaus jis neturi kitos paskirties, kaip tik būti paaukotas Viešpačiui. Panašiai ir kontempliatyvaus žmogaus pasiaukojimo vaisiaus žemėje nebus matyti iš karto, o galbūt jis ir liks paslėptas. Bet jis padėtas ant altoriaus. Jis aukoja savo širdį, nors ta širdis galbūt visai skurdi...

Aukodamas žmogus nesitiki atgauti to, ką aukoja: jis atiduoda neatlygintinai, dovanai. Dar daugiau - jis atiduoda dalelę savęs: savo uždarbį, sugebėjimų, ar to, kas jam priklauso. Ir visada turi intenciją: tikisi, kad jo prašymas bus Dievo išgirstas, padėka priimta. Pašvęstajame gyvenime žmogus atiduoda Dievui visą save, visą savo gyvenimą, kad tarnautų jam.

PAAUKOTI SAVE, KARTU SU JĖZUMI IR MARIJA

Gyvenimas aukos dvasia padaro mūsų širdį panašią į Jėzaus širdį. Nukryžiuotasis Jėzus mums yra aukos matas. Jėzus atėjo tarnauti ir atiduoti už mus savo gyvybę. Gyvenimas paaukotas Dievui, maldai, kitiems – tai Kristaus gyvenimas mumyse. Jėzus paaukojo save kaip gyvą, Dievui patinkančią auką (Ef 5, 2).

Aukos pavyzdžiu mums taip pat yra Mergelė Marija, kurios gyvenimo etapai suskirstyti į aukos Dievui ir artimui momentus: Marijos Paaukojimas Šventykloje, „Fiat“ Apreiškimo metu, Jėzaus Paaukojimas Šventykloje, Jos auka prie Kryžiaus, Dangun Ėmimo slėpinys...

GYVENTI ĮŽADAIS BENDRUOMENĖJE

Per vienuolinius įžadus - neturtą, skaistumą ir klusnumą - mūsų pašvęstasis gyvenimas yra paaukotas Dievui. Šių įžadų dėka mūsų troškimai, jausmai, protas ir valia tampa tarsi ostija Gailestingajai Dievo Meilei. Kad įgyvendintume šią auką, mes ateiname, kaip sakė

šv. Teresėlė, „tuščiomis rankomis“, nes neturime kitos aukos tik save pačią. Bet tos tuščios rankos nėra suglebusios, jos ištiestos į Dievą, kad save dovanotume ir priimtume kitus kaip dovaną, kad diena po dienos priimtume į savo širdį tuos asmenis, kuriuos Dievas mums leidžia sutikti savo kelyje, net kai sunku, arba kai turime paaukoti meilės vienam asmeniui arba savo šeimai troškimą.

Kasdienybėje tai pasireiškia per mažus dalykus bendruomeniniame gyvenime, kurie įgyja prasmę tik tos aukos šviesoje. Dažnai turime atsakyti daryti tai, kas asmeniškai labiau patiktų – ryte reikia keltis sutartą valandą, nors labai norisi miego ir mieliau būtų likti lovoje, valgyti, kas padėta ant stalo, o ne ką pasirinktum pati, atsidariusi šaldytuvą. Suskambus varpui, palikti pradėtus darbus ir eiti į koplyčią. Stengtis būti čia ir dabar su Viešpačiu ir dėl Jo.

Daryti mažus, įprastus kasdienes dalykus su didele meile – virti seserims ir svečiams valgyti, skalbti rūbus, plauti koridorių. Priimti viską, kas šiandien nutiks su meile ir pasitikėjimu – išklaudyti vargšę moterį, kuri kasdien

skambina telefonu ir skundžiasi, pasikalbėti su kenčiančiu žmogumi, kuris paskambina į duris, pagelbėti savo sesutei, kai ji kreipiasi, nors ir labai stinga laiko ... Kaip sako šv. Teresėlė: „Pasirinkau Viešpaties meilę kiekviename eiliniame dalyke, tad įdėsiu visą savo širdį, kad jis taptų neeiliniu“. Darant kasdienes darbus su didžiule meile, tie dalykai tampa nepaprastais. Tokia meilės auka regis nepastebima išorėje, ji žinoma tik Viešpačiui.

KONTEMPLIATYVIOS SESERS GYVENIMAS

Kuo būtų ypatingas kontempliatyvos sesers pasiaukojimas? Ji atsako tiesioginio, matomo veikimo visuomenėje, atsitraukdama į vienumą, susitelkdama vien tik į buvimą su Viešpačiu. Jos aukos ir maldos vaisiai šioje žemėje dažniausiai lieka nematomi. Tai kontempliatyviųjų gilusis neturtas – jie sudega kaip tyli deginamoji auka, iš kurios žemėje nieko matomo nelieka. Tačiau šis neturtas yra ir jų širdies perlas, jautriausia vieta – maldoje ir kasdienėje aukoje užsimezga gili bendrystė su Viešpačiu, pasitikėjimas, kad Viešpats mato, atleidžia, girdi ir priima.

Tuo pat metu kontempliatyviųjų tyli malda gali pasiekti tolimiausius paribius. Net ten, kur atmetamas apaštalo žodis ir sakramentai, dar

gali prasiskverbti malda. Tik Jėzaus tyła, Jo pervertos širdies tyła tegali paliesti užkietėjusius nusidėjėlius. Mūsų maldos gyvenimas pasaulio akimis gali atrodyti neveiksmingas, mūsų maldos rezultatai mums nepriklauso. Meldžiamės viso pasaulio intencijomis, bet dažnai nematome galutinių rezultatų. Tai irgi auka - būti užtarėjomis darbe, kurio rezultatai galbūt liks paslėpti nuo mūsų akių, t.y. Dievo darbe.

Kontempliatyvaus gyvenimo aukoje, širdies auka yra susijusi su proto aukojimu. Atsisakome daiktų pertekliaus ir dažno bendravimo su kitais asmenimis tam, kad padarytume savo širdyje ir prote vienatvės ir tylos erdvę Dievo Žodžiui.

Mūsų bendruomenėje, sekdamos šv. Jono teologo pėdomis, visu savo gyvenimu ieškome tiesos. Iš šios pastangos išplaukia kvietimas paaukoti savo protą, paaukoti savo tiesos supratimą, kad būtume visada pranoktos Dievo vedimo ir Dievo slėpinio.

Kontempliatyvos seserys turi ypatingą pašaukimą - laukti Viešpaties sugrįžimo. Mes visą laiką esame namie, stengiamės budėti ir mels-tis, kad galėtume sutikti grįžtantį Jaunikį.

Aukos gyvenimas - tai ypač padėkos ir pasitikėjimo gyvenimas. Tai daryti viską, kad „pasiliktume Meilėje“ (Jn.15,9), kad su pasitikėjimu ir padėka būtume atidžios tai dovanai,

kurią pats Dievas nori dovanoti. Eucharistija ir dabartinė akimirka yra tie du būdai, kurių dėka galime nuolat aukotis Dievui.

Kontempliatyvioji pažįsta savo neturtą, bet žino, kad jos nenuviliama viltis – tai Viešpats. Ji trokšta nuolat pasilikti šiame Dievo artume – Kristuje. Jos gyvenimo auka, visų pirma, yra dėkojimas Kristui už tai, kad parodė savo meilę iki galo, kad dovanotojo bendrystę su juo - šią perkeitimo ir permaldavimo erdvę, į kurią taip norisi sunešti visą žmoniją. Paragavusi Dievo gerumo, jo begalinės Meilės, ji nebegali gyventi kitaip, kaip tik vien jam, savo Viešpačiui, ir pašvenčia jam savo gyvenimą. Kad būtų kuklus, bet nuolat budintis Dievui atsiliepiančio žmogaus „TAIP“, kartu su Mergele Marija.

DIEVIŠKOS MEILĖS AUKA

Dvasinė meilė visada reikalauja aukos, pasirinkimo, kad įeitume į bendrystę su Tuo, kuris aukojasi dėl mūsų. Nors kontempliatyvus gyvenimas ir turi ypatingą vietą Bažnyčioje, bet jis nėra skirtas vien išrinktiesiems, kiekvienas žmogus yra kviečiamas pasiaukoti mylinčiam Dievui, Tam, kuris aukojasi už mus.

Galbūt galėtume pasakyti, kad kontempliatyvieji yra visų žmonių auka Dievui, deganti Aukščiausiojo akivaizdoje kasdienybės paprastume kartu su Kristumi. Permaldavimo, užtarimo, padėkos auka. Kaip šventoji Kūdikėlio Jėzaus Teresė, jie pasislėpę Bažnyčios širdyje, trokšdami, kad ši širdis nuolat pulsuotų Dievo garbei.

